

Verslag Domeinvergadering Fysiek, Raadzaal d.d. 05-11-2024

Verslag: Het Notuleercentrum

Domeinvoorzitter:	De heer Van Heertum
College:	wethouder Bastiaens, wethouder Aarts, wethouder Mackus, wethouder Pas
Domeingriffier:	mevrouw Heijboer
Ambtelijke ondersteuning:	de heer Wahls, mevrouw Van der Linden
Aanwezige fracties (15):	SPM, GroenLinks, D66, CDA, PvdA, PVM, VVD, PvdD, VOLT, SP, 50PLUS, SAB, Liberale Partij Maastricht, Forum voor Democratie, Maastricht van Nu
Aanwezige domeinleden:	John Steijns (SPM), Matthieu Vermin (SPM), Coen van der Gugten (GL), Harry Schouten (GL), Lex Vos (GL), Luc Callemeijn (GL), Bert Jongen (D66), Paul van de Kandelaar (D66), Luc Schoonbrood (CDA), Henri Borgignons (PvdA), René Betsch (Partij Veilig Maastricht), Sjoerd Maillé (VVD), Jules Vaessen (PvdD), Nick Dohmen (Volt), Stephanie Blom (SP), Sem Bonte (SP), Willy Bronckers (50PLUS), Jos Martin (SAB), Kitty Nuyts (Liberale Partij Maastricht), Alexander Schaafsma (Forum voor Democratie), Jo Smeets (MAASTRICHT van NU), Harold Dello (PvdD)
Niet aanwezige fracties (1):	M:OED

5. Programmabegroting 2025 (politieke bespreking)

De **voorzitter** deelt mee dat de begroting op 26 september 2024 aan de raad is gepresenteerd, waar ook de mogelijkheid is geboden om technische vragen te stellen. Vandaag is het derde deel van de beantwoording van de nagekomen vragen gepubliceerd in het ris. De begroting wordt per programma behandeld. De voorzitter gaat vervolgens kort in op de vergaderspelregels.

Liberale Partij Maastricht (Nuyts) heeft nog geen beantwoording gezien.

De **voorzitter** legt uit dat de beantwoording bovenaan in het ris staat. De vragen die tijdig zijn ingeleverd, zijn tijdig beantwoord.

Liberale Partij Maastricht (Nuyts) verzoekt om dit toe te voegen aan het programma.

De **voorzitter** legt nogmaals uit dat dit in het ris staat.

Programma 2 Verkeer, vervoer en waterstaat

Eerste termijn

GroenLinks (Vos) geeft aan dat in de beantwoording van vraag 2.2 over het Kennedybrugtracé wordt gezegd dat koppelkansen voor de toekomst worden gezocht en waar nodig extra middelen gevraagd zullen worden. GroenLinks vraagt om welke termijnen het gaat bij de koppelkansen en wat de geschatte kosten zijn voor de stukken die nog niet worden meegenomen in de € 5 miljoen. GroenLinks vraagt welke stukken buiten het plan vallen, of er een veiligere doorlopende fietsverbinding wordt gerealiseerd, en van waar tot waar. Verder vraagt GroenLinks over vraag 2.3, de planning van de 30 kilometer-zones, wanneer een presentatie voor de raad wordt gepland. Verder merkt GroenLinks over vraag 2.4 op dat het lijkt alsof de ontwikkeling van nieuwe P+R locaties op de lange baan wordt geschoven. GroenLinks vraagt wanneer de raad nieuwe voorstellen over P+R locaties kan verwachten. De niet beste luchtkwaliteit in de stad zou daardoor zeker verbeteren.

PvdA (Borgignons) spreekt namens mevrouw Van Ham. De PvdA merkt op dat in het antwoord op vraag 5.5 over de P+R locaties staat dat wordt gewerkt conform de vastgestelde ambities in het door de raad vastgestelde realisatieplan. In het antwoord op vraag 5.19 wordt echter gemeld dat in 2025 geen uitbreiding van het aantal parkeerplaatsen op afstand is voorzien. De PvdA vraagt of dit jaar en volgend jaar geen enkele blijvende P+R uitbreiding gepland of gerealiseerd wordt.

Volt (Dohmen) sluit aan bij de vragen van de PvdA en GroenLinks. Het is jammer dat er geen extra P+R locaties komen in 2024 en 2025. Volt vraagt om een toelichting. Verder vraagt Volt waar de zinsnede op pagina 17, waar onder 5.C6 staat 'in overleg met ondernemers en bewoners verkennen we of aanloopstraten in de binnenstad om te vormen zijn tot fietsstraten waar de auto te gast is, bij voorkeur binnen regulier onderhoud' vandaan komt. Volt dacht namelijk dat al besloten was om extra fietsstraten in de binnenstad te creëren, conform het raadsvoorstel van december. Volt vraagt of de verkeersveiligheid en de ambities inzake verduurzaming worden afgezwakt door ondernemers, zoals dreigt bij autoluw Wyck.

D66 (Jongen) heeft een aankondiging inzake verkeer en stedelijke ontwikkeling. D66 is voornemens om met een motie (*werktitel "rondom het spoor"*) te komen om het college te stimuleren om werk te maken van de ontwikkelingen rondom het spoortracé, zowel op het gebied van woningbouw, als bij de verkeersontwikkelingen. De concept motie is inmiddels naar alle fracties gestuurd.

Wethouder Aarts legt richting Volt uit dat de zinsnede betrekking heeft op de ambities uit het coalitieakkoord. Dit is uitgebreid tot het gehele centrum. Er wordt bekeken of het gehele centrum een fietszone kan zijn en wat dit zou betekenen. Daarover zijn ook reeds een aantal bijeenkomsten gehouden. De wethouder zal nog bekijken wanneer een bijeenkomst met de raad gepland kan worden. Verder was de raad ook voor de sessies met de stad uitgenodigd. Vervolgens geeft de wethouder aan dat als eerste de uitbreiding van de P+R locatie bij de Beatrixhaven aan de orde is, die vanwege stikstof een tijd heeft stilgelegen. De verwachting is niet dat dit in 2025 gerealiseerd kan worden, maar wel begin 2026. Er komt dus inderdaad geen extra P+R locatie in 2025.

Liberale Partij Maastricht (Nuyts) is per interruptie bezorgd over het voornemen om de aanloopstraten tot fietsstraten te bestempelen. Liberale Partij Maastricht vraagt of de Grote Staat, de Nieuwstraat en de Muntstraat tot fietsstraten omgevormd worden.

Wethouder Aarts antwoordt dat de Pieterstraat en dergelijke aanloopstraten zijn en niet de Grote Staat, de Nieuwstraat en de Muntstraat. Het voornemen is om van het gehele centrum een fietszone te maken. De wethouder geeft verder aan dat de kosten van het Kennedybrugtracé nog niet bekend zijn. De bedoeling is dat bijvoorbeeld bij de Akersteenweg meer mogelijk is dan op de rest van het tracé. De planning is gekoppeld aan het onderhoud van het tracé, wat pas komende jaren plaatsvindt. Veel is nog onduidelijk. De wethouder zal de raad informeren zodra er meer duidelijk is.

De **voorzitter** constateert dat er geen behoefte is aan een tweede termijn. De voorzitter heeft geen toezeggingen genoteerd.

Programma 7 Volksgezondheid en Milieu

De **voorzitter** geeft het woord aan GroenLinks.

Eerste termijn

GroenLinks (Vos) geeft aan dat in de beantwoording van vraag 2.8 nog steeds wordt uitgegaan van water op straat met de frequentie van eenmaal per twee jaar. Dit lijkt door de versnelde klimaatverandering en de ervaringen in de afgelopen tijd niet meer opportuun. GroenLinks merkt op dat het waterprogramma al heel lang wordt gediscussieerd over de doelmatigheid van dit programma bij heftige buien. GroenLinks vraagt of ook gekeken wordt naar een aanpassing van het waterprogramma op grond van de ervaringen in de afgelopen tijd. In de beantwoording van vraag 2.9 over wateroverlast wordt gelukkig bevestigd dat een eventuele compartimentering van het rioelstelsel op plekken met veel neerslag in overweging wordt genomen. GroenLinks vraagt wanneer die maatregelen zijn gepland. In Nazareth gaat de riolering op de schop, maar er zijn meer dringende problemen, zoals in Heer. Niettemin wordt voor 2025 minder geld begroot voor de riolering dan in 2024. GroenLinks vraagt om een toelichting.

SPM (Steijns) is bezorgd over de luchtkwaliteit. De verbetering van de luchtkwaliteit is een gezamenlijke doelstelling die met name gericht is op de verkeersintensiteit. De SPM is bezorgd over de resultaten van het RTL-onderzoek met betrekking tot de uitstoot van zeer zorgwekkende stoffen door de industrie. Die zorg is door

de reactie van Mosa niet weggenomen. Integendeel. In De Limburger laat Mosa optekenen dat er niets aan de hand is en dat Mosa voldoet aan strenge Europese regelgeving, terwijl in de publicatie van Duurzaam Ondernemen Nederland wordt toegegeven dat de reductie van kwikuitstoot nog niet is gelukt. Men wist ook onvoldoende hoe de emissies gerapporteerd moesten worden. De regelgeving is zeer complex en onduidelijk, wat ook vanuit de provincie wordt beaamd. Daarmee betekent dit ook een extra inspanning bij het effectief verbeteren van de luchtkwaliteit in Maastricht. De SPM stelt voor om dit onderdeel toe te voegen als onderdeel van het spoorboekje.

Partij voor de Dieren (Dello) is van mening dat de begroting op een aantal punten tekortschiet, vooral gezien het coalitieakkoord waar nog wordt gesproken over de ambitie om de stad te vergroenen met bijzondere aandacht voor het centrumgebied. Die ambitie ziet de fractie onvoldoende terug in de programmabegroting, waar alleen wordt gesproken over beheer en vervanging van groen en niet over nieuwe ontwikkelingen. Verder staat de waardering van de inwoners voor parken en plantsoenen op een 6,7 terwijl dit een 7 was in de vorige periode. Partij voor de Dieren maakt zich grote zorgen over het lage aantal bomen per inwoner in Maastricht. Gemiddeld is dat 0,9 boom per inwoner. In de programmabegroting staat ook bijna geen inspanning om het aantal bomen te verhogen. In 2022 ging het om een toename van 1.048 bomen, maar in 2024 werden slechts 633 jonge bomen toegevoegd, die niet veel toevoegen aan het verminderen van de wateroverlast. Daarnaast zijn veel volwassen bomen verwijderd. Partij voor de Dieren vraagt waarom geen extra middelen worden gereserveerd voor de toename van het aantal bomen in Maastricht en welke maatregelen de gemeente extra wil nemen om het aantal bomen per inwoner te vergroten en of het college bereid is om hiervoor extra middelen in de begroting 2025 op te nemen.

Wethouder Mackus deelt richting GroenLinks mee dat het model nu wordt herijkt. De frequentie neemt inderdaad toe. Verder zitten in het waterprogramma al een aantal investeringen die uit de voorzieningen worden betaald. Bij NIBOR wordt dit ook altijd meegenomen. Verder zijn over het aantal bomen reeds veel schriftelijke, ook vergelijkbare vragen gesteld. Maastricht heeft weinig grond in vergelijking tot andere gemeenten en dan is het ingewikkeld om bomen te planten. Verder worden zaken opgepakt in samenspraak tussen water en groen. Indien er meer ruimte is, worden ook meer bomen geplant. Bij die opgave gaat het enerzijds om de locatie en anderzijds om tijd en menskracht. De wethouder verwijst verder naar de schriftelijke beantwoording. Vervolgens geeft de wethouder richting de SPM aan dat wethouder Aarts zal ingaan op het spoorboekje. De wethouder geeft aan dat de beantwoording van de schriftelijke vragen nog volgt. De wethouder legt uit dat er een fout zit in de RTL-berekening, maar dat neemt niet weg dat er bij de luchtkwaliteit een aantal dingen moeten gebeuren. Mosa heeft twee locaties, die abusievelijk zijn opgeteld. Tegelijkertijd heeft Mosa inderdaad een opgave. In de beantwoording van de schriftelijke vragen wordt hierop expliciet ingegaan.

Wethouder Aarts zal eventueel bekijken om dit in het spoorboekje op te nemen, maar dit betreft met name de vergunningverlening aan de fabrieken. Dit zit bij wethouder Mackus en bij de RUD. De wethouder weet niet hoe de gemeente daarop kan sturen. De wethouder weet ook niet of het zinvol is om dit in het spoorboekje op te nemen. Het gaat vooral om de informatie. Daarnaast wordt in het regulier beheer aandacht besteed aan parken en plantsoenen. Verder gaat de raad zelf over extra geld. Dat is een politieke vraag. Tevens is in de afgelopen jaren al veel geld naar vergroening gegaan. Oorspronkelijk was er maar € 100.000 per jaar beschikbaar voor de binnenstad en voor de gehele stad, € 400.000 en daar is recent € 1 miljoen bijgekomen. De participatieve processen en de inpassing in de ingewikkelde structuur van de binnenstad blijven echter moeilijk, maar het geld gaat niet verloren. Het college wil dit proces graag versnellen.

D66 (Van de Kandelaar) vraagt per interruptie hoe de wethouder denkt over het feit dat in Maastricht te weinig water wordt afgevoerd en hoe een ramp zoals in Valencia in Maastricht voorkomen kan worden.

Wethouder Mackus verwijst naar 2021 toen onder andere het Heuvelland en Valkenburg zijn overstroomd. Toen is veel geld naar Zuid-Limburg gegaan voor enerzijds de hoogwaterveiligheidsopgave en anderzijds voor het WML-programma. Het is tevens belangrijk om scherp te zijn op de buienintensiteit. De gemeente heeft ook niet voor niets het waterprogramma en daar waar nodig wordt dit programma herijkt. De knelpunten zijn echter niet altijd eenvoudig om op te lossen. Het is niet altijd een geldvraag, maar ook een studievraag. Een oplossing in Meerssen kan bijvoorbeeld een probleem in Maastricht veroorzaken.

GroenLinks (Vos) herhaalt per interruptie de vraag over de probleemgebieden, zoals Heer en vraagt waarom er voor 2025 minder gelden in de begroting staan. De nieuwe riolering in Nazareth kost veel geld en een compartimentering kost ook veel geld. GroenLinks vraagt om een verklaring.

Wethouder Mackus merkt op dat er een verschil zit tussen het programma en de voorziening. Verder is in Heer reeds fors geïnvesteerd, terwijl op een aantal plekken ook nog overlast bestaat. Daarnaast is niets tegen een

hoosbui van 75 milliliter bestand. Verder is de gemeente Maastricht in overleg met Maasvallei over de (nood)woningen uit 1947 bij de kerk. De oplossingen zijn echter niet simpel. Ten slotte lopen ook gesprekken met bewoners over kleine maatregelen.

GroenLinks (Vos) merkt per interruptie op dat op de Akersteenweg tijdens hoosbuien veel water naar beneden stroomt. Op andere plaatsen ziet men dat door compartimentering veel verlichting wordt gebracht. GroenLinks vraagt of ook in die richting wordt gedacht.

Wethouder Mackus antwoordt dat deze vraag in de WML-studie aan de orde komt.

De **voorzitter** constateert dat er geen behoefte is aan een tweede termijn. De voorzitter heeft geen toezeggingen genoteerd.

Programma 8 Volkshuisvesting, Ruimtelijke Ordening en Stedelijke vernieuwing

De **voorzitter** geeft allereerst het woord aan de SP.

Eerste termijn

SP (Bonte) merkt op dat Palace Wyck in de begroting wordt genoemd als verliesgevend project met een tekort van bijna € 400.000 (bijlage 3). De verwachting is dat dit tekort nog toeneemt. Dit betekent dat de gemeente gemeenschapsgeld toelegt op de komst van een hotel van een buitenlandse keten van buitenlandse investeerders. De SP vraagt waarom het doelmatig is om hieraan gemeenschapsgeld uit te geven, zeker in tijden van bezuinigingen op cultuur en zorg.

VVD (Maillé) dankt de ambtenaren voor de adequate beantwoording van de vele technische vragen. De VVD stelt vast dat uit de beantwoording op de vraag over de stand van zaken van de derde Incubator blijkt dat niet meer initieel wordt gestreefd naar nieuwbouw maar naar bestaande gebouwen. De VVD vraagt waarom de raad dit op deze wijze moet vernemen, want dit is een ontwikkeling die impact heeft. De VVD vraagt naar de stand van zaken bij de derde Incubator en of de initiële doelstellingen nog overeind staan. De VVD vraagt wanneer de gemeente tevreden zal zijn. Eventueel zou dit ook in een raadsinformatiebrief kunnen worden toegelicht. Verder leent dit onderwerp zich goed om de raad daarover periodiek te informeren. Daarnaast vraagt de VVD in hoeverre het college inzichtelijk heeft waar de behoefte ligt voor deze Incubator. Vanuit het veld komen steeds meer signalen dat de ruimte voor startups redelijk voorzien is, maar dat juist bedrijfsruimte voor scale-ups lastiger is om te vinden.

Volt (Dohmen) heeft twee vragen over de ruimtelijke ordening. Het college voorziet grote ruimtelijke ontwikkelingen in bijvoorbeeld Limmel, het Sphinxkwartier, het Bassin, Belvédère en rondom het spoor. Volt vraagt aandacht voor duurzaamheid, wat ook op pagina 93 van de begroting wordt onderstreept. Volt mist de vergroening in dit verhaal en vraagt of bij nieuwe ontwikkelingen ook standaard vergroeningsmaatregelen kunnen worden genomen. Volt vraagt of de gemeente een normering of kaders hiervoor heeft en zo nee, of er een mogelijkheid is om dat alsnog te doen. Volt verzoekt ook om meer informatie. Verder mist Volt een differentiatie in het beleid rondom vergroening in het algemeen. Op pagina 57 wordt wel extra nadruk gelegd op vergroening in het centrumstedelijke gebied. Volt mist het sociale aspect van de differentiatie. Inwoners uit een lager sociaaleconomisch segment ervaren soms disproportioneel meer hittestress vanwege een gebrek aan middelen. Dit vertaalt zich vaak door in de wijken in Maastricht. Volt vraagt of het college de ambitie heeft om de vergroeningsmaatregelen op een gedifferentieerde manier toe te passen, rekening houdend met de sociaaleconomische status van verschillende wijken. Dit zou bijdragen aan een sociaal rechtvaardig en progressief beleid voor klimaatadaptatie en het verminderen van hittestress.

PvdA (Borgignons) heeft een vraag naar aanleiding van het antwoord op vraag 5.11. De PvdA vraagt of er zicht is op de gronden die momenteel niet ontwikkeld worden. De PvdA vraagt of sprake is van een capaciteitsprobleem of van een financieel probleem

GroenLinks (Van der Gugten) heeft een vraag over de eerste BBV-indicator op pagina 98, het aantal nieuwbouwwoningen per 1.000 bestaande woningen. In de voetnoot staat dat deze indicator voor Maastricht beperkte waarde heeft, omdat de bevolking weinig tot niet groeit. GroenLinks is van mening dat dit in tegenspraak is met de werkelijkheid. Er ligt immers een grote bouwopgave met grote plannen, naast veel veranderbouw. Tegelijkertijd loopt de demografische druk op. GroenLinks vraagt uitleg. Verder heeft GroenLinks een vraag over pagina 99, de ambities van het college onder 2.C1. GroenLinks is van mening dat het strategische grondbeleid bij stadsontwikkeling de sleutel is tot succes. GroenLinks vraagt hoe

sterk het college gaat inzetten op belangrijke locaties om via grondbezit meer sturingskracht te ontwikkelen. Dit is immers op een aantal plekken mogelijk, zoals bij het ENCI-gebied. Jarenlang heeft de gemeente het strategisch grondbeleid afgebouwd, maar er is nu geconstateerd dat het toch belangrijk is om daarin een positie te verwerven. Dit zijn vaak investeringen die niet op korte termijn tot zwarte cijfers hoeven te leiden. GroenLinks vraagt om een reflectie van het college.

Tevens staat onder 2.C5 dat de bestemmingsplannen voor het centrum aangepast moeten worden, zodat wonen, winkelen en recreëren in balans zijn. GroenLinks vraagt of dit meer wonen en minder horeca en winkels betekent, of denkt het college dat meer wonen ook gerealiseerd kan worden zonder andere sectoren te temperen. Overal in Europa, zoals in Venetië, ziet men dat nog maar weinig mensen in de centra van steden wonen, omdat horeca en aanverwante sectoren ongebreideld gegroeid zijn. Gentrificatie is overal een serieus probleem. Vervolgens verwijst GroenLinks naar pagina 100, over de ambities van het college inzake betaalbare en duurdere woningen en dat deze ontwikkeling ervoor zorgt dat Limmel ruimtelijk met de Maas en de stad wordt verbonden. GroenLinks begrijpt dat de druk groot is en ziet ook de noodzaak, maar het is moeilijk te begrijpen hoe dit project Limmel ruimtelijk met de stad kan verbinden. De oprit van de Noorderbrug, het bedrijventerrein, het spoor en het winkelgebied vormen immers een grote barrière. GroenLinks vraagt om een toelichting.

Liberale Partij Maastricht (Nuyts) vraagt aan GroenLinks waarom dit geen technische vragen zijn.

GroenLinks (Van der Gugten) legt uit dat dit politieke vragen zijn.

De **voorzitter** bevestigt dat dit geen technische vragen zijn.

GroenLinks (Van der Gugten) heeft nog een vraag over 2.M4 op pagina 101, inzake Randwyck waar men de hoogte in kan bouwen. GroenLinks mist daarbij de urgentie in relatie tot hittestress-bestrijding en bomen. Het zou goed zijn om dit hier te benoemen.

Verder heeft GroenLinks een vraag over pagina 102, 2.C3, waar staat dat het college samen met partijen verder richting geeft aan de ontwikkeling van de binnenstad gericht op een mix van functies, waar wonen en cultuur onderdeel van uitmaken. GroenLinks denkt dat dit alleen bereikt kan worden indien andere sectoren inschikken. Met betrekking tot 4.C3 over de CPO-initiatieven vraagt GroenLinks welke concrete lessen het college heeft getrokken uit de projecten van Sphinx-Zuid, specifiek op het gebied van regeldruk en de rol van de overheid in het faciliteren van dergelijke projecten. Dit waren stoeve processen. GroenLinks wil graag meer van dergelijke projecten in toekomst organiseren en deze graag soepeler en doelgerichter laten verlopen.

Daarnaast blijft GroenLinks over pagina 104, punt 2.M3 van mening dat de stad moet streven naar een klein overschot bij de studentenhuisvesting. GroenLinks mist een duidelijke stellingname van het college.

Ten aanzien van 2.M6 vraagt GroenLinks naar de stand van zaken rondom de invulling van het Landbouwbelaan en de gevolgen van het afhaken van Hogeschool Zuyd voor de huisvesting van de hogeschool op de langere termijn. Het gaat daarbij niet alleen om de risico's inzake de voortgang van het Landbouwbelaan-project, maar ook om de lange termijn huisvestingsperspectieven van Hogeschool Zuyd. Ten slotte vraagt GroenLinks over pagina 223, punt K inzake de kosten voor de resterende acht van de achttien beloofde sociale huurwoningen, of het college ook nadenkt over meer dan achttien sociale huurwoningen. GroenLinks heeft uit de sector zelf veel opmerkingen vernomen over de zeer hoge kosten per woonwagen, te weten € 450.000 af te tikken door de gemeente en dat dit eigenlijk aanzienlijk goedkoper kan. GroenLinks vraagt wanneer deze voornemens uitgevoerd worden.

Wethouder Mackus geeft aan dat de derde Incubator work in progress is. Vanwege de netcongestie wordt nu gekeken naar bestaande panden. De business case zal te zijner tijd naar de raad worden gestuurd. Het college signaleert inderdaad ook de scale-ups. Mocht voor een pand iets nodig zijn, ligt het budgetrecht uiteraard bij de raad. Verder is het college ook bezig met het doortrekken van de Groene Loper naar Randwyck, wat een tamelijke vergroening oplevert. Daarnaast wil het academische ziekenhuis voor de ingang fors vergroenen. Tegelijkertijd geeft het college bij het vergroenen prioriteit aan de woonwijken, om zo de hittestress tegen te gaan.

VVD (Maillé) vraagt per interruptie of de gemeente reeds concreet in onderhandeling is over een gebouw.

Wethouder Mackus antwoordt ontkennend. Meerdere gebouwen zijn mogelijk interessant. De gemeente doet ook niks totdat er duidelijkheid is over de business case. De wethouder zal de raad op de hoogte houden.

VVD (Maillé) vraagt of over dit proces op dit moment geen verdere informatie te geven is.

Wethouder Mackus antwoordt dat men bezig is met de business case. Het proces is helder. De wethouder zal zodra er meer duidelijkheid is, de raad informeren.

GroenLinks (Van der Gugten) merkt per interruptie op dat het bij de vergroening om grote bomen moet gaan, want grasvelden en struiken doen niets aan hittestress. Het is belangrijk om voor grote bomen nadrukkelijk plek te maken.

Wethouder Mackus antwoordt dat dit een terechte constatering is, maar de prioriteit ligt bij de vergroening van de woonwijken. Verder is het niet altijd eenvoudig om bomen te plaatsen. Het college bekijkt momenteel of in de omgevingsvisie een normering voor vergroening opgenomen kan worden, per wijk en gedifferentieerd. Tegelijkertijd wordt in het klimaatadaptatieprogramma ook gekeken naar water, groen en hittestress en naar de wijken waar hittestress voorkomt. Dit wordt zo veel mogelijk in samenhang opgepakt.

Wethouder Bastiaens geeft aan dat de raad al over het tekort bij Palace heeft besloten bij de begroting 2023. Er is op dit moment dus geen tekort meer. Verder is het altijd de vraag waaraan de middelen worden besteed. Het is ook aan de raad om daarover een besluit te nemen en dat heeft de raad in dezen ook gedaan. In antwoord op de vragen over duurzaamheid geeft de wethouder aan dat dit aan de orde is bij de omgevingsvisie. In de stad zijn een aantal grote transities aan de orde, waarvan klimaat er één is. Daarnaast is mobiliteit ook een transitie. De zoektocht gaat over de verdeling van de schaarse ruimte, zowel in de binnenstad, als daarbuiten. De wethouder is van mening dat dit onderwerp nadrukkelijk op de agenda staat. Vanuit bewoners wordt verder ook aangegeven dat het vergroenen beter moet. De wethouder stelt voor om hierover door te praten bij de omgevingsvisie. Bij hittestress gaat het inderdaad om bomen en niet om gras. Verder heeft deze coalitie het strategische grondbeleid in deze periode weer opgepakt. Dat is een belangrijk sturingsmiddel. Het gaat daarbij om de zoektocht tussen hoe deze stad zich wil ontwikkelen en wat beschermd moet worden voor de toekomst, zoals de ENCI, hoeveel middelen beschikbaar zijn en wat de gemeente aan kan qua capaciteit. Strategisch vastgoed en grondbeleid vormen een belangrijke sleutel. Het college is niet bang om dat beleid in te zetten.

Verder denkt de wethouder dat wethouder Aarts nog meer dan hijzelf gaat over het centrum en de balans. Deze belangrijke vragen komen bij de omgevingsvisie ook aan de orde. Bij de binnenstad gaat het om een verdichtingsvraagstuk. Enerzijds heeft Maastricht meer woningen nodig en anderzijds hebben mensen behoefte aan ontmoetingen. Eenzaamheid is een enorm vraagstuk en dit hangt wellicht ook samen met de manier waarop de wijken in Maastricht zijn gebouwd. Het college wil werken aan het ontwikkelen en bouwen van gemeenschappen waardoor mensen meer en beter met elkaar kunnen samenleven. Daarvoor zijn een aantal randvoorwaarden nodig. Het woonsymposium was daarvoor ook een inspiratiebron en wellicht kan mevrouw Potz (Architect van Atelier Groen-Blauw) ook advies geven over Limmel. De wethouder heeft zelf niet overal antwoorden op, maar dit staat wel op de agenda. De wethouder ziet de urgentie en de zorgen en daar waar nieuw wordt gebouwd, staat dit primair op de agenda.

GroenLinks (Van der Gugten) deelt per interruptie de mening van de wethouder, maar hoort de wethouder niet zeggen dat in de binnenstad veel openbare ruimte in gebruik is door horeca, recreatie en retail. Onherroepelijk komt men dan op het punt dat wellicht een stukje herverdeling moet plaatsvinden, wil men wonen serieus meer de ruimte geven.

Wethouder Bastiaens geeft aan dat dit een interessante en goede vraag is. Enerzijds mag Maastricht zich zegenen een stad te zijn waar veel winkels zich willen vestigen. Dat is belangrijk voor de aantrekkingskracht en het verdienvermogen van de stad. Anderzijds ziet men dat dit landelijk overal onder druk staat en dat de oplossing zit in functiemenging. De wethouder wil zelf graag cultuur in de binnenstad hebben. Dit gesprek moet samen met de raad gevoerd worden, omdat dit politiek is.

GroenLinks (Van der Gugten) deelt per interruptie mee dat de werkelijkheid de overheid soms inhaalt, zoals bij het voormalige V&D-complex waar nu deels wonen wordt gerealiseerd. Het is belangrijk dat het college ziet dat dit aan de orde is en dat de balans in het speelveld soms een beetje verschuift.

Wethouder Bastiaens geeft aan dat van veel panden ook de boven-ruimtes verhuurd worden, zoals bij het V&D-gebouw. Dit punt staat op de agenda.

Wethouder Aarts vult aan dat de raad bij het horecabeleid heeft gezegd dat de concentratie van horeca met name in de binnenstad moet beginnen en niet in de woonwijken. Verder wordt altijd over leefbaarheid gesproken. GroenLinks voegt nu echter de fysieke ruimte toe, die gebruikt wordt voor de verschillende functies. Het sluiten van bestaande winkels en horeca zou een enorm duur traject zijn met enorme schadeclaims en dit raakt ook andere beleidsvelden. Maastricht is een enorm koopcentrum wat veel werkgelegenheid biedt. De

wethouder heeft niet het gevoel dat de spanning in de ruimtelijke sfeer zit, noch bij de hotels, noch bij de horeca. Fysiek zijn met name de woningen in de binnenstad het meeste gegroeid en bij winkels is sprake van een teruggaande trend, zoals men ziet bij het V&D-gebouw en Entre Deux. De vraag is hoe ver men daarbij wil gaan.

GroenLinks (Van der Gugten) deelt mee dat het om geleidelijke ontwikkelingen gaat, zoals bij het Onze Lieve Vrouweplein waar vroeger geparkeerd werd. GroenLinks is van mening dat andere functies worden belemmerd door een eenzijdige, 100% invulling met horeca. Het is goed om geleidelijk te zoeken naar een nieuwe balans indien het gemeentebestuur wonen in de stad belangrijker wil maken. Bij Entre Deux bestaat nu de kans om meer bewoning te realiseren. GroenLinks verwijst nogmaals naar andere Europese steden om aan te tonen hoe het eindigt indien men bepaalde sectoren eindeloos laat doorgroeien.

Wethouder Aarts is het eens met GroenLinks. Deze discussie is eerder gevoerd in het kader van de leegstand in de aanloopstraten en is een mooie discussie om bij de Omgevingsvisie te voeren.

GroenLinks (Van der Gugten) is van mening dat het niet zo moet zijn dat wonen ruimte krijgt als de andere economische functies op de terugweg zijn. De stad moet op zoek naar een dynamische balans die de kwaliteiten van de sectoren onderling versterkt.

Wethouder Bastiaens begrijpt wat GroenLinks bedoelt met de verbinding van Limmel met de stad. De wethouder geeft aan dat het doel is om die twee dichterbij elkaar te brengen. Door de woningbouw komt Limmel dichterbij de binnenstad. Daarnaast wordt bij het project Hoogwaterveiligheid de Maas verlegd en zal ook naar de fietspaden en de verbinding onder de brug worden gekeken. Het college is op zoek hoe de wijk meer en beter met de binnenstad kan worden verbonden op allerlei manieren. De wethouder is van mening dat het belangrijk is om dat te proberen. Deze ambitie is belangrijk, maar wellicht niet eenvoudig. Qua afstand is het echter niet ver. Verder kent de wethouder de evaluatie van de CPO-initiatieven niet. Ten slotte is Hogeschool Zuyd momenteel volop bezig te onderzoeken hoe de Toneelacademie en het conservatorium toekomstbestendig gemaakt kunnen worden, los van het Landbouwbelang.

Wethouder Pas geeft aan dat de evaluatie van het CPO bij de Woonprogrammering 2021-2030 is gedaan. Daaruit kwam naar voren dat in 2016 tot en met 2020 drie initiatieven zijn geweest en dat de woningen niet specifiek goedkoper worden, maar wel dat de sociale cohesie onder kopers groot is. De woningen hebben een grotere kwaliteit dan woningen in de reguliere bouw. Verder is de landelijke subsidie voor de begeleiding van de projecten bij twee van de drie projecten omarmd. Vervolgens geeft de wethouder aan dat het college bij de studentenprogrammering vasthoudt aan 3% groei. Dit is vastgesteld in de raad en bedraagt 600 units per jaar, waarvan ook een gedeelte in de regio komt. Er worden 480 units in Maastricht gebouwd.

GroenLinks (Van der Gugten) vraagt per interruptie wat vanuit het CPO doorsijpelt in het beleid voor toekomstige CPO-projecten. GroenLinks wil graag dat dit een volgende keer vlotter verloopt, zonder dit geheel vrij te laten. Verder hoort GroenLinks dat de wethouder bij de studentenhuisvesting bouwt op basis van prognoses, maar niet dat een structureel klein overschot wordt beoogd, zodat de prijs omlaag gaat en de kwaliteit omhoog.

Wethouder Pas hoort de oproep van GroenLinks over het CPO. De subsidies blijven bestaan. Momenteel zijn er echter geen projecten. Mochten die er wel zijn, wordt het geleerde zeker meegenomen. Verder wil niemand voor overschot bouwen. Het gaat erom dat iedereen een dak boven zijn hoofd heeft. Dat is het uitgangspunt. Vervolgens legt de wethouder uit dat over de woonwagens in april 2024 een motie is ingediend, die door de meerderheid van de raad werd aangenomen. Op 1 juli 2024 heeft het college over de aanpak een raadsinformatiebrief gestuurd. Het college komt hierop rond Q2, 2025 terug. Verder komt dit punt terug in de Omgevingsvisie. Ten slotte komt de wethouder ook nog bij de raad terug inzake meer bouwen. In 2021 is afgesproken dat de gemeente achttien sociale huurwoningwagens gaat bouwen. Dit zit vanaf 2024 in de uitvoering en hiervoor is tijd tot 2030. Dit zou inderdaad ook sneller mogen gaan, maar de gemeente is ook gebonden aan onderzoeken, regelgeving en afspraken.

GroenLinks (Van der Gugten) vraagt of de wethouder met de sector in gesprek is over de kosten.

Wethouder Pas antwoordt dat de gemeente met heel veel mensen daarover in gesprek is. Er wordt uitvoering gegeven aan de motie waarin staat hoe de gemeente te werk zal gaan, ook middels een behoeftenonderzoek. Destijds is een klankbordgroep ontstaan en daarbij sluiten nu ook de vertegenwoordigers van Woonwagens belangen Zuid aan.

MAASTRICHT van NU (Smeets) vraagt per interruptie of er maar achttien sociale huurwoningwagens tot 2030 gebouwd kunnen worden omdat een regel in de weg zit.

Wethouder Pas legt uit dat voor de bepaalde locaties waar woningwagens kunnen worden toegevoegd, onderzoek gedaan moet worden naar milieu, grond, et cetera. Soms heeft dat iets langer de tijd nodig. De gemeente moet immers de regels volgen. Hiervoor is tijd tussen 2024 en 2030, conform de afspraak met de raad. Daarnaast loopt nog de motie die in april 2024 is aangenomen, waarbij het college over de aanpak op 1 juli 2024 heeft gecommuniceerd.

MAASTRICHT van NU (Smeets) denkt dat bij woningbouw de vergunningen sneller afgegeven worden.

Wethouder Pas legt uit dat dit niet waar is. Ook voor woningbouw et cetera moeten bepaalde regels gevolgd worden.

MAASTRICHT van NU (Smeets) geeft aan dat de wethouder de fractie verkeerd heeft geciteerd.

PvdA (Borgignons) herhaalt de vraag naar aanleiding van het antwoord op vraag 5.11. De PvdA vraagt of er zicht is op de gronden die momenteel niet ontwikkeld worden. De PvdA vraagt of sprake is van een capaciteitsprobleem of van een financieel probleem.

Wethouder Bastiaens vraagt om een verduidelijking.

PvdA (Borgignons) verwijst naar vraag 5.11. De PvdA vraagt om die vraag tijdig schriftelijk te beantwoorden.

Wethouder Bastiaens antwoordt bevestigend.

Onderdelen 5.5 Cultureel erfgoed en 5.7 Openbaar groen en openlucht recreatie

De **voorzitter** vraagt wie het woord wil voeren. Dat is niet het geval.

Veeggrondje

De **voorzitter** vraagt wie het woord wil voeren. Dat is niet het geval. De voorzitter concludeert dat de programmabegroting voldoende besproken is en dat geen toezeggingen zijn gedaan.

GroenLinks (Van der Gugten) en **SAB** (Martin) merken op dat wethouder Aarts een toezegging heeft gedaan over de raadsinformatiebrief over Lanakerveld. (Note secretaris bij agendapunt 3 rondvraag aan college)

De **voorzitter** noteert deze toezegging.